

Fiskeri- og kystdepartementet

Vår ref: TES Oslo 5. april 2013

Høring - forskrift om uttak og utnytting av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften)

Vi viser til høringsbrev av 20. desember 2012 om forslag til bioprospekteringsforskrift.

Tekna – teknisk naturvitenskapelig forening – forener 62 000 medlemmer med teknologisk eller naturvitenskapelig utdanning fra mastergradsnivå. Mange av våre medlemmer har arbeid innenfor bioteknologisk relaterte emner, eller innenfor tilknyttet industri og forskning. Tekna har en egen faggruppe, Tekna Biotek, for medlemmer med interesse for bioteknologi og tilgrensende fagområder.

Vår høringsuttalelse er behandlet i Teknas faggruppe for Bioteknologi og fagutvalg.

Oppsummering

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for vår støtte til Forskriftsforslagets målsetninger om å bevare det biologiske mangfoldet og å sikre bærekraftig bruk. Vi støtter også fullt ut intensjonen om å sikre tilgang til genressurser og en rettferdig fordeling av goder fra utnyttelse av genressurser. Vi stiller oss videre bak at kunnskapsproduksjon til støtte for næringsutvikling må baseres på bærekraftig bruk av ressurser.

Vi ser derimot en fare for at forskriftsforslaget innebærer for mange krav til bioteknologisk forskning, som samlet vil kunne hemme norsk biologisk, medisinsk og veterinærmedisinsk forskning og næringsutvikling. Dette er svært uheldig med tanke på de store utfordringene bioteknologisk næring har hatt, og ennå har, med å etablere seg i Norge.

Vi støtter innføring av en regulering på dette området, men ser det som helt nødvendig at det i forkant utføres en grundigere konsekvensutredning som kartlegger eventuelle uheldige virkninger. En forskrift på dette området må være praktisk håndterbar og ikke være til hinder for forskning og næringsutvikling.

Bakgrunn og kommentarer til høringsnotatet

Forskriftsforslaget innebærer regler om bærekraftig bruk og bevaring av biologisk mangfold. Beslutningstakingen skal være basert på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand – og effekten av påvirkninger. Prinsippet om kunnskapsgrunnlaget er lovfestet, og innebærer at all forvaltning av natur skal være kunnskapsbasert.

Vi er bekymret over at «utnytting» er definert til også å inkludere *forskning* i forskriftsforslaget. Som konsekvens kan forskriftsforslaget utsette store deler av biologisk/ bioteknologisk forskning for et omfattende byråkrati og regelverk.

Det legges opp til at direktoratene skal vurdere hvorvidt forskning og annen utnyttelse av genetisk materiale er bærekraftig. Flere viktige bioteknologiske oppdagelser/innovasjoner er resultater av observasjoner i periferien av de originale forskningsintensjonene. En omfattende og begrensende regulering av hva man i utgangspunktet anser som formålstjenlig vil kunne være svært ødeleggende. Dette vil være svært uheldig for sektoren og potensialet for verdiskaping.

Erfaringene fra genteknologiloven viser at reguleringen resulterer i mye arbeid både for søker og direktorat. Det eksisterer ingen tilsvarende offentlig myndighet som er pålagt å evaluere eventuell bærekraft tilknyttet teknologisk forskning, selv om slik forskning kan ha dyptgripende konsekvenser for bærekraftig drift.

Det er også interessant at § 10 om overføring av materiale, derivater eller utledet informasjon krever at mottaker undertegner avtale med staten. Etter hva vi kan se, tas det intet forbehold for overføring av kunnskap i form av offentliggjøring.

§ 12 om tillatelsens varighet oppleves som uklar. Skal alt tilfalle staten etter 20 år? Vil dette også gjelde all (potensielt patentert) eiendom for en bedrift som er en konsekvens av det initiale uttaket. Dette vil være en betydelig negativ konsekvens som setter bedriftens potensial for verdiskaping ved uttak av bioteknologisk kunnskap i stor fare.

Brutto prinsippet som foreslås som utgangspunkt for fordelssdeling vil kunne være svært skadelig for en næring med små profittmarginer, som bioteknologisk industri kan være. Det ansees derimot som positivt at forslaget ser nødvendigheten av et høyt innslagspunkt som tar hensyn til den sårbare utviklingsfasen i små og mellomstore bedrifter.

Norge har allerede en relativt omfattende lovgivning som regulerer utnyttelse og vern av naturens mangfold. Både "føre var-prinsippet" og "god dialog med samfunnet" blir understreket i regjeringens biotekstrategi fram mot år 2020. Det vil derfor være uheldig å sette opp ytterligere og svært omfattende krav til som vil kunne hemme norsk biologisk, medisinsk og veterinærmedisinsk forskning og næringsutvikling.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Ivar Horneland Kristensen
Generalsekretær